

**DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006**

**M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – 401: Art and Architecture in India- II (600A.D. to 1200 A.D.)**

Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

1. Examine the process of crystallisation of the Indian temple forms as witnessed in the Chalukyan capitals.
2. Write an essay on the brahmanical rock cut architecture of Maharashtra.
3. Assess the importance of the rock cut architecture and sculpture of the Pallavas.
4. Review the architectural features of Kandariya Mahadeva temple at Khajuraho.
5. What are the salient features of the temples of Chalukyas of Kalyana?
6. Write short notes (any two):
 - a. Jaina caves of Ellora
 - b. Chola bronzes
 - c. Sun temple at Modhera
 - d. Jagannatha temple at Puri

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – 401 Art And Architecture of India – II (600 A.D. to 1200 A.D.)
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

१. चालुक्यों की राजधानियों में भारतीय मंदिर स्थापत्यका विकास कैसे पुर्ण हुआ इसका परीक्षण कीजिए।
२. महाराष्ट्र के ब्राह्मणी लयण स्थापत्य पर निबंध लिखिए।
३. पल्लवों के नक्की स्थापत्य तथा शिल्प का मूल्यांकन कीजिए।
४. खजुराहों स्थित कंदरिया महादेव मंदिर के स्थापत्य के गुणधर्मों की समीक्षा कीजिए।
५. कल्याण के चालुक्यों के मंदिर के प्रमुख लक्षण कौन-कौनसे हैं?
६. संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए (किन्ही दो पर)
 - क. एलोरा की जैन गुफाएं
 - ख. चोला कांस्य प्रतिमाएं
 - ग. मोढेरा का सुर्य मंदिर
 - घ. पुरी स्थित जगन्नाथ मंदिर

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – 401 Art And Architecture of India – II (600 A.D. to 1200 A.D.)
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

१. चालुक्यांच्या राजधान्यांमध्ये भारतीय मंदिर स्थापत्याचा विकास कसा पुर्ण झाला याचे परीक्षण करा.
२. महाराष्ट्रातील ब्राह्मणी लयण स्थापत्यावर निबंध लिहा.
३. पल्लवांचे कोरीव स्थापत्य आणि शिल्प यांचे परीक्षण करा.
४. खजुराहोच्या कदरिया महादेव मंदिराच्या स्थापत्याचे पुनरावलोकन करा.
५. कल्याणच्या चालुक्यांच्या मंदिरांची ठळक वैशिष्ट्ये कोण-कोणती आहेत?
६. खलील पैकी दोन वर टीप लिहा:
 १. वेरूळच्या जैन लेणी
 २. चोला कांस्य प्रतिमा
 ३. मोढेराचे सूर्य मंदिर
 ४. पुरीचे जगन्नाथ मंदिर

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC – 402: Ancient Indian Numismatics
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

N. B.

1. Attempt ANY FOUR questions
2. All Questions Carry equal marks.

1. Describe the importance of Numismatics, as a source of economic and religious history.
2. Write an essay on the 'Hoard Studies'.
3. Discuss the origin of Punch-Marked coins (PMCs) with reference to the research done by Dr. P.L.Gupta.
4. How far the Satvahana coins are helpful in reconstruction of the Satvahana chronology?
5. Explain the characteristic features of the Kushana coins.
6. Write short notes (ANY TWO):
 - a. Define any 5 numismatic terms.
 - b. Micro chemical analysis and coins.
 - c. Roman coins from Maharashtra.
 - d. Silver coins of the Imperial Guptas.

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC – 403: Ethnoarchaeology
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

1. What do you mean by ethnoarchaeology? Discuss this concept with examples from studies in India and elsewhere in the world.
2. Discuss the origin and evolution of the caste system in India.
3. Discuss ethnoarchaeological approaches towards the study of shifting cultivators in South Asia.
4. Discuss hunter-gatherers in India. How is the study of their subsistence and settlement patterns useful for archaeological interpretations?
5. How have ethnoarchaeological models been utilized to reconstruct South Indian Neolithic cultures?
6. Write short notes on any two:
 - i. Ethnobotanical studies in India.
 - ii. Eskimos of Alaska
 - iii. The Dhangars
 - iv. The Bushmen of the Kalahari Desert

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC – 404: Early Iron Age of India
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

N.B.

1. Attempt ANY FOUR questions
2. All Questions Carry equal marks.

1. Discuss the importance of Northern Black Polished ware in understanding the culture-history of Ganga valley.
2. Discuss the distribution of major Iron ore in India pointing out its relation to the archaeological cultures.
3. Write a short note on historiography of the early Iron age in India
4. Write a note on the Northern Indian Megalithic culture
5. Discuss the role of hero-stones in understanding early state formation in Peninsular India.
6. Write a short note on two of the following:
 - a. Megalithic sites in Vidarbha
 - b. Recent theory of the origin of Iron age in India
 - c. Literary references to the early Iron age in India
 - d. Settlement pattern of the PG ware culture.

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC-404 Early Iron Age of India
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks

१. उत्तरी काळया चकाकीच्या मृद्भांडयाच्या अभ्यासातून गंगेच्या खो-यातील सांस्कृतिक इतिहास जाणून घेण्यास कशी मदत होते? चर्चा करा.
२. भारतातील प्रमुख लौह खनिजाचे वितरण आणि त्याचे पुरातत्त्वीय संस्कृतींशी काय संबंध दर्शवितात? चर्चा करा.
३. भारतातील लौह युगाच्या संशोधनाच्या इतिहासा विषयी लिहा.
४. उत्तर भारतीय महापाषाण संस्कृतीवर एक विस्तृत लेख लिहा.
५. भारतीय द्वीपकल्पातील राज्यनिर्मितीच्या सुरुवातीच्या काळांत वीरगळांची काय भूमिका होती?
६. खालील पैकी दोन वर संक्षिप्त टीप लिहा:
अ. महापाषाण संस्कृतीची विदर्भातील स्थळे
ब. भारतातील लौह युगाच्या उगमाविषयी नवीन (recent) सिध्दांत
क. लौहयुगाच्या पूर्वार्धा विषयी वाडःमयीन दाखले
ड. धूसर चित्रित मृद्भांड संस्कृतीच्या वसाहत पध्दती.

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC – 405: Historical Archaeology of India

Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

N. B.

1. Attempt ANY FOUR questions
2. All Questions Carry equal marks.

1. Trace the development of historical archaeology in India till independence
2. What are the criteria of urbanization? Bring out the role of Iron technology in the second urbanization of India
3. Write a critique on medieval archaeology with special reference to Daulatabad.
4. Describe the historical culture sequence of the western Maharashtra with special reference to the excavation at Nevasa.
5. Write an essay on the archaeological and literary evidence pertaining to Indo-Roman trade
6. Write Short notes on any two:
 - a. Hastinapur
 - b. Archaeology of the Satavahana Sites
 - c. Porcelain and celadon wares
 - d. Kausambi

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester - IV

ARC - 405 Historical Archaeology of India
Term End Examination, May - 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

१. भारतामध्ये स्वातंत्र्यप्राप्ती पर्यंत ऐतिहासिक पुरातत्त्वशास्त्रातील संशोधनामध्ये झालेल्या प्रगती विषयी लिहा.
२. 'नागरीकरणा' चे काय निकष आहेत ? दुस-या नागरीकरणाच्या प्रक्रियेमध्ये लौहतंत्रज्ञानाच्या भूमिके विषयी लिहा.
३. दौलताबादच्या परिप्रेक्ष्यातून मध्ययुगीन पुरातत्त्वाचे समालोचन करा.
४. नेवासे येथील उत्खननाच्या संदर्भातून पश्चिम महाराष्ट्राच्या ऐतिहासिक व सांस्कृतिक कालक्रमाचे वर्णन करा.
५. भारत आणि रोममधील परस्पर व्यापाराच्या पुरातात्विक आणि वाङ्मयीन पुराव्यांवरील एक निबंध लिहा.
६. खालील पैकी दोन वर टीप लिहा:
 १. हस्तिनापूर
 २. सातवाहन कालीन स्थळांचे पुरातत्त्वीय अभ्यास
 ३. पोर्सेलीन आणि सेलॉडॉडची भांडी
 ४. कौशाबी

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – 406: Ancient Technology and Archaeological Chemistry
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

1. Discuss the ancient ceramic technology with special reference to recent advances in provenance studies.
2. Discuss the geochemical methods of archaeological soils and its role in assessment of ancient habitations. Provide suitable examples from Indian Archaeological studies.
3. Write an essay on ancient Iron metallurgy with suitable examples from Indian Archaeology.
4. Discuss the history and development of the science of Archaeological Chemistry with reference to recent advances in the discipline.
5. Discuss Chemical methods of dating. What method of dating proved the Piltdown skull a fraud? Describe the present state of research in this method of relative dating.
6. Write two short notes on any of the following:
 - a. Ancient technology of Super cooled liquids
 - b. Provenance analysis and its cultural implications in Archaeology
 - c. Preservation and conservation science of organic materials
 - d. Mass Spectrometer

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester - IV
ARC - 406 Ancient Technology And Archaeological Chemistry
Term End Examination, May - 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

१. उगमस्थाना विषयी झालेल्या संशोधनाच्या परिप्रेक्ष्यातून कुंभारकाम विषयक तंत्रज्ञानावर सविस्तर चर्चा करा.
२. पुरातत्वीय मृदाच्या भूरसायनिक विश्लेषणात्मक पध्दतीची चर्चा करा आणि त्याची प्राचीन काळातील वसाहतींच्या विस्ताराच्या मोजमापामधील भूमिके विषयी लिहा.
३. भारतीय पुरातत्त्वशास्त्रातील योग्य उदाहरणे देत लौह धातु शुद्ध करण्याची कला आणि शास्त्राच्या प्राचीन तंत्रज्ञानावर एक निबंध लिहा.
४. अद्ययावत झालेल्या संशोधनाच्या परिप्रेक्ष्यातून पुरातत्त्वशास्त्रीय रसायनशास्त्र या विषयातील इतिहास आणि विकासाची चर्चा करा.
५. कालमापनाच्या रासायनिक पध्दतीची चर्चा करा पिल्डडाउनची मानवीकवटी अश्मीभूत नसून बनावटी होती. हे कोणत्या कालमापन पध्दतीमुळे सिध्द होऊ शकले? ह्या तौलनिक कालमापनाच्या रासायनिक पध्दतीच्या आजमिती पर्यंत झालेल्या संशोधनाचे वर्णन करा.
६. खलील पैकी दोन वर टीप लिहा:
 - अ. 'सुपर कल्ड लिक्विडस' बनविण्याचे प्रचीन तंत्रज्ञान
 - ब. उगमस्थानाचे विश्लेषण आणि त्याचे पुरातत्त्व विज्ञानामधील सांस्कृतिक तात्पर्य
 - क. जीवजन्य वस्तुंचे संरक्षण आणि जतन
 - ड. मास स्पेक्ट्रोमीटर

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – 406 Ancient Technology And Archaeological Chemistry
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

N. B.

1. Attempt ANY FOUR questions
2. All Questions Carry equal marks.

१. उत्पत्तिस्थान के बारे में हुए आधुनिक शोधकार्यके संदर्भमें प्राचीन कालीन मृद्भांड बनाने की तकनीक की विस्तार चर्चा कीजिए।
२. पुरातात्विक मिट्टीके विश्लेषण की भूरसायनिक विविधों की चर्चा कीजिए तथा प्राचीन निवासस्थानों के निर्धारण में इसकी भूमिका बतलाइए। इस में हुए शोधकार्य के उपयुक्त उदाहरण दीजिए।
३. प्राचीन लौह धातु विज्ञान पर उपयुक्त भारतीय पुरातत्त्वशास्त्र के उदाहरण देते हुए निबंध लिखिए।
४. पुरातत्त्वशास्त्रीय रसायन शास्त्र के इतिहास तथा विकास के बारे में हुए आधुनिक शोधकार्य का उल्लेख करते हुए चर्चा कीजिए।
५. कालनिर्धारण की रसायनिक पद्धतियों की चर्चा कीजिए। पिल्टडाउन की खोपड़ी जीवाश्म न होकर नकली है ऐसा किस कालनिर्धारण की पद्धति से सिद्ध हुआ? इसी कालनिर्धारण की तौलनात्मक रसायनिक पद्धति में हुए शोधकार्य का विवरण दीजिए।
६. खलील पैकी दोन वर टीप लिहा:

- क. "सुपर कुल्ड लिक्विडस्" बनाने की प्रचीन तकनीक
- ख. उत्पत्तिस्थान का विश्लेषण तथा पुरातत्त्वशास्त्र में इसका सांस्कृतिक तात्पर्य।
- ग. जैविक वस्तुओं का संरक्षण तथा रक्षण
- घ. मास स्पेक्ट्रोमीटर

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV

ARC-407 Quatitative methods and Information Science
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

N. B.

1. Attempt ANY FOUR questions
2. All Questions Carry equal marks

१. महापाषाण सभ्यता के कब्रस्तान में निम्न लिखित जानकारी मिली:

मृत	तरूण	प्राढ
मृत्यु उपरांत दफन करते समय दफनाई गयी वस्तुएं (grave good)	३	२२
वस्तुएं नहीं	११	५

क्यू स्कोर और काय स्कोअर पध्दती का उपयोग करते हुए चलपदों के परस्पर संबंधोंपर टिप्पणी किजिए(काय-स्कोअर का मूल्य = ३.८४)।

२. पुरातत्त्वशास्त्र मे परिमाणात्मक दृष्टिकोण के महत्व की चर्चा किजिए।
३. आठ तांबे के सिक्कों का विश्लेषण निम्न लिखित निष्कर्ष दर्शाता है:

सिक्का क्रमांक	व्यास	%तांबा
1	58.9	42
2	60.26	43
3	57.66	43
4	59.00	43
5	58.56	44
6	53.05	37
7	54.27	42
8	55.88	42

स्पीअरमनक्रमांक परस्परसंबंध पध्दती का उपयोग किजिए और आर के मूल्य ०.८३५ का इस्तेमाल करते हुए टिप्पणी दिजिए।

४. संगणक की विविध चलन प्रणाली और संरचना के बारे में विस्तार से वर्णन लिखिए।
५. सुदूर संवेदन प्रणाली के पुरातत्त्वशास्त्रमें उपयोगिता की चर्चा कीजिए।

६. निम्न लिखित में से किन्हीं दो पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए।
- अ. अनेक चलपद पद्धति (multivariate analysis)
 - ब. मध्यम प्रवृत्ति के प्रमाण (measures of central tendency)
 - क. जी आय एस प्रणाली
 - ड. उच्चस्तर की भाषा (high level languages)

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC –407: Quantitative Methods in Information Science
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

- 1 At megalithic burial site following data were recovered

Age of individual

	Young	Adult
Grave goods	3	22
No grave goods	11	5

Comment on association between variables using both Q score and chi-square methods.
(Chi-square value is 3.84)

- 2 Discuss importance of quantitative approach in archaeology.
- 3 Eight copper coins when analysed showed following results

Coin No.	Diameter (mm)	% Copper
1	58.9	42
2	60.26	43
3	57.66	43
4	59.00	43
5	58.56	44
6	53.05	37
7	54.27	42
8	55.88	42

Use spearmann's Rank correlations Test and comment using r value of 0.835

- 4 Describe various operatory systems and structure of a PC.
- 5 Discuss utility of remote sensing in archaeology.

- 6 Write short notes (any Two)
- a. Multivariate methods
 - b. Measures of central tendency
 - c. GIS
 - d. High level languages

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC-407 Quatitative methods and Information Science
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

- N. B.
1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks

१. महापाषाण संस्कृतीच्या दफन स्थळी खालील प्रमाणे माहिती मिळली:

मृत	तरूण	प्रौढ
मृताचे दफन करते वेळीपुरलेल्या वस्तु (grave goods)	३	२२
वस्तु नाहीत	११	५

क्यू स्कोर आणि काय स्कोअर पध्दतीचा वापर करून चलपदांचा एकामेकांशी असलेल्या संबंधांवर टिप्पणी करा. (काय-स्कोअरचे मूल्य = ३.८४).

२. पुरातत्वशास्त्रामध्ये परिमाणात्मक दृष्टिकोनाच्या महत्वाची चर्चा करा.

३. आठ तांब्याच्या नाणींचे विश्लेषण खालील निष्कर्ष दर्शवितात.

नाणे क्रमांक	व्यास	%तांबे
1	58.9	42
2	60.26	43
3	57.66	43
4	59.00	43
5	58.56	44
6	53.05	37
7	54.27	42
8	55.88	42

स्पीअरमनक्रमांक परस्परसंबंध पध्दत वापरा आणि आरचे मूल्य ०.८३५ वापरून टिप्पणी करा.

४. संगणकाच्या विविध चलन प्रणाली आणि संरचनेचे सविस्तर वर्णन करा.

५. सुदूर संवेदन प्रणालीच्या पुरातत्वशास्त्रातील उपयोगितेची चर्चा करा.

६. खालील पैकी दोन वर संक्षिप्त टीप लिहा:
- अ. अनेक चलपद पध्दती (multivaraiate analysis)
 - ब. मध्यम प्रवृत्तीचे प्रमाण (measures of central tendency)
 - क. जी आय एस प्रणाली
 - ड. उच्चपातळीची भाषा (high leavel languages)

DECCAN COLLEGE POST-GRADUATE AND RESEARCH INSTITUTE
DEEMED UNIVERSITY
Pune - 411 006

M.A. in Ancient Indian History, Culture and Archaeology
Semester – IV
ARC – : 408 Environmental Archaeology (Geoarchaeology)
Term End Examination, May – 2016

Time: Three Hours

Maximum marks 80

-
- N. B. 1. Attempt ANY FOUR questions
 2. All Questions Carry equal marks.

- 1 Discuss the man-land relationship during the Quaternary on west coast of India.
- 2 By giving suitable examples write an essay on geoarchaeological studies in Deccan Trap Region of Maharashtra.
- 3 Give an account of Pleistocene environmental changes and archaeological sites in the arid part of Rajasthan.
- 4 Discuss the role of fluvial sediments in understanding palaeoenvironment of Acheulian Sites in Peninsular India. Give suitable examples.
- 5 What is 'Fossil Soil'? What are the major Fossil Soil types found in Peninsular India and their role in understanding the Palaeolithic sites associated with them?
- 6 Short Notes
 - 1) Geoarchaeology of beach rocks on Konkan Coast
 - 2) Calcrete
 - 3) Formation Processes
 - 4) Dating techniques useful for Holocene period
